

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступника

начальника Інституту

майор внутрішньої служби

_____ Н.С. Калашник

_____ 2017 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЗПП 1.3.15

за спеціальністю «Психологія» 053

факультет психологічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологія управління» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 053 «Психологія» ступеня вищої освіти бакалавра, за денною формою навчання.

Розробник: Левенець Анна Євгенівна, старший викладач кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Професор кафедри практичної психології

_____ Ю.Ю. Бойко-Бузиль

Схвалено науково-методичною радою ІКВС

Протокол від ____ . ____ . 2017 року № ____

Голова науково-методичної ради _____ Н. С. Калашник

1. Програма навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни «Психологія управління» – психологічні аспекти процесу керівництва різними видами спільної діяльності і міжособистісного спілкування в організаціях, тобто психологічні аспекти управлінських відносин.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: соціальна психологія, загальна психологія, вступ до спеціальності, педагогіка, практикум з психології, педагогічна психологія.

Забезпечувані дисципліни: професійно-психологічна підготовка, психологія праці.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління» є розкриття психологічних закономірностей управлінської діяльності, що застосовуються при вирішенні проблеми управління організацією та її членами.

Завданнями вивчення дисципліни «Психологія управління» є:

- психологічний аналіз діяльності фахівців-керівників;
- вивчення механізмів психічної регуляції праці в нормальних і екстремальних умовах;
- дослідження психічних особливостей лідерства;
- розробка психологічних рекомендацій з використання психологічних знань у процесі управління, у вирішенні конфліктів, зміні психологічного клімату в організаціях;
- вивчення процесів групового взаємодії;
- дослідження механізмів мотивації людини.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри практичної психології які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k_ppp@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи психології управління

Тема 1. Психологія управління як наука

Поняття предмета психології управління. Відсутність єдиного розуміння предмета психології управління. Підходи до визначення предмета психології управління. Основні завдання психології управління. Зв'язок завдань і функцій психології управління. Види функцій: теоретико-пізнавальна, прогностична, інформаційна, соціально-психологічна, етнопсихологічна, гуманістична, прикладна та ін. Структура психології управління. Зв'язок структури із завданнями і функціями психології управління. Основні поняття психології управління: соціальне управління, керівник, менеджер, комунікативний потенціал керівника, організація, управлінська кар'єра, мотиваційна сфера керівника, стиль керівництва, управлінська діяльність, ділове спілкування,

людський чинник та ін. Психологія управління як галузь психологічної науки. Міждисциплінарні зв'язки психології управління. Зв'язок психології управління із загальною психологією та іншими галузевими психологічними науками, такими як етнопсихологія, соціальна психологія, акмеологія, психологія кар'єри, інженерна психологія, психологія особистості, психологія творчості, вікова та педагогічна психологія, економічна психологія та психологія бізнесу, психологія праці та організаційна психологія, практична психологія. Зв'язок психології управління з філософією, соціологією, політологією, етикою. Психологія управління та економіка, управління, маркетинг, підприємницька діяльність.

Тема 2. Авторитет і влада керівника організації

Поняття стилю керівництва в психології управління. Соціально-психологічні чинники стилів керівництва. Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Підхід з позиції особистісних рис щодо стилю керівництва та лідерства (Кречмер, Шелдон, якості лідера). Поведінковий підхід до вивчення стилів керівництва. Ситуаційний підхід. Традиційна концепція управління: авторитарний, демократичний, ліберальний стилі керівництва. Новаторська концепція управління: "прихований" або "анонімний", "відкритий" ("видимий"), виконавчий, ініціативний та інші стилі керівництва. Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу керівника. Постать керівника в історії розвитку суспільства. Сучасні типи керівників (бюрократичні, конкуруючі, компромісні, "люди компанії", "гравці", "штабісти", "борці за справедливість", "імітатори" та ін.). Опорні й ажурні типи керівників за Ю. Красовським. Соціокультурний контекст типології керівників.

Тема 3. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень

Підготовка й прийняття управлінських рішень. Делегування повноважень. Види управлінських рішень. Психологія діяльності керівника в процесі прийняття управлінських рішень. Методи індивідуального та групового прийняття рішень. Процес прийняття керівником рішення. Стратегія і тактика прийняття управлінського рішення в складних ситуаціях. Можливі типи стратегій. Ситуативна детермінанта в прийнятті управлінського рішення. Контроль виконання рішення. Індивідуальна та групова форми прийняття управлінських рішень. Види та типи управлінських рішень: програмовані, непрограмовані, інтуїтивні, раціональні, імпульсивні, врівноважені, рішення з ризиком, обережні, інертні. Основні етапи прийняття управлінських рішень. Усвідомлення керівником відповідальності за прийняте рішення. Специфіка прийняття керівником рішень на різних ієрархічних рівнях державної служби. Психологічні причини вад у прийнятті рішень керівником.

Тема 4. Психологічні аспекти організаційної та контролюючої діяльності керівника

Основні етапи процесу організації управлінського рішення: осмислення завдання, підбір виконавців, розподіл завдань між ними, інструктаж про порядок виконання. Делегування повноважень як раціональний спосіб організації управлінської праці. Основні правила делегування. Лінійні й штабні повноваження в управлінні організацією: по вертикалі та горизонталі. Типові

причини нездатності керівників до делегування повноважень (за Ньюменом). Психологічні бар'єри процесу делегування з боку підлеглих. Згуртованість колективу і керівника медичного закладу як умова і показник успіху організаторської діяльності керівника. Основні види регулюючих заходів при реалізації управлінського рішення керівника. Значення контролю у процесі управління як функції “зворотного зв'язку” при реалізації управлінського рішення. Види контролю в управлінській практиці керівника. Компоненти процесу контролю: облік, звітність, планування, регламентація, аналіз, розробка висновків і пропозицій. Недоліки контролю в сучасній практиці управління. Емоційні та мотиваційні особливості процесу контролю. Типи реагування особистості на контроль. Психологічні умови зняття негативного впливу контролю на особистість.

Тема 5. Формування соціально-психологічного клімату організації

Сприятливий соціально-психологічний клімат у колективах. Структура соціально-психологічного клімату за Б. Паригінім. Компоненти сприятливого соціально-психологічного клімату в медичному колективі. Об'єктивні і суб'єктивні показники сприятливого соціально-психологічного клімату в колективах. Фактори, що впливають на формування соціально-психологічного клімату, залежність дії цих факторів від різних чинників. Шляхи досягнення і вдосконалення сприятливого соціально-психологічного клімату в колективах.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань Соціальні та поведінкові науки 05	Нормативна	
	Спеціальність Психологія 053		
Кількість розділів – 1	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 60		3-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: Бакалавр	Лекції	
		10 год.	
		Семінарські	
		10 год.	
		Практичні	
		10 год.	
		Самостійна робота	
30 год.			
		Вид контролю:	

		залік	
--	--	-------	--

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем	с.р.		л	п	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи психології управління										
Тема 1. Психологія управління як наука	12	2	2	2	6					
Тема 2. Авторитет і влада керівника організації	12	2	2	2	6					
Тема 3. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень	12	2	2	2	6					
Тема 4. Психологічні аспекти організаційної та контролюючої діяльності керівника	12	2	2	2	6					
Тема 5. Формування соціально-психологічного клімату організації	12	2	2	2	6					
Залік										
Усього годин	60	10	8	10	30					

4. Плани семінарських та практичних занять

Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи психології управління

Тема 1. Психологія управління як наука

Питання до семінарського заняття

1. Структура психології управління.
2. Предмет, об'єкт і завдання психології управління.
3. Основні категорії та поняття психології управління.
4. Історія та сучасний стан розвитку психології управління.

Завдання до практичного заняття.

1. Особливості ділового спілкування керівника.
2. Поняття і характеристика психологічного сервісу спілкування.
3. Психологія контакту.
4. Психологічні аспекти здійснення ділових бесід, публічних виступів, проведення переговорів.
5. Технології управління діловим спілкуванням.

Тема 2. Авторитет і влада керівника організації

Питання до семінарського заняття

1. Професійно-важливі якості керівника в системі державної служби та органах місцевого самоврядування.
2. Стилі управління в системі державної служби та органах місцевого

самоврядування.

3. Авторитет керівника, його види та характеристики.
4. Психологічна влада керівника.
5. Соціальний статус керівника, формування іміджу керівника.

Завдання до практичного заняття.

1. Поняття конфлікту і конфліктної ситуації. Типи конфліктів. Психологічні причини зародження конфліктів.
2. Структура та етапи перебігу конфлікту.
3. Стратегії поведінки керівника, методи та прийоми щодо передбачення, запобігання та розв'язання конфліктів.
4. Активна підготовка керівника до конфліктного спілкування.
5. Оцінка наслідків конфлікту.

Тема 3. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень

Питання до семінарського заняття

1. Поняття і класифікація управлінських рішень.
2. Психологічні чинники ефективної реалізації умов прийняття управлінських рішень.
3. Психологічні аспекти здійснення діяльності керівника на кожному з етапів процесу прийняття та організації виконання управлінських рішень.
4. Стратегія і тактика прийняття управлінського рішення в складних ситуаціях.
5. Специфіка прийняття керівником рішень на різних ієрархічних рівнях державної служби та в органах місцевого самоврядування.
6. Психологічне забезпечення якості та оперативності прийняття рішень службовцями.
7. Психологічні причини вад у прийнятті рішень керівником.

Завдання до практичного заняття.

1. Аналіз статті: Карабин Т.В. Трудоголізм як різновид субстанційної залежності особистості// Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. - Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. - Вип.13. - Ч.2 -- с.100-107
2. Опрацювання теми: Психологія управління стресами у професійній діяльності керівника.

Тема 4. Психологічні аспекти організаційної та контролюючої діяльності керівника

Питання до семінарського заняття

1. Організаційна функція в процесі управлінської діяльності службовців.
2. Психологічні основи індивідуального підходу керівника до підлеглих.
3. Психологія підлеглих.
4. Психологічна структура організаційної діяльності службовців.
5. Психологічна характеристика контролю як особливого компонента роботи службовців, їхньої цільової функції.
6. Психологічне забезпечення ефективного контролю.

Завдання до практичного заняття

1. Провести опитування:

Методика 1. «Чи вмієте ви слухати?»

Методика 2. «Оцінка самоконтролю у спілкуванні» (М. Снайдер).

Методика 3. «Методика діагностики рівня емпатійних здібностей» (В. В. Бойко).

2. Обробити результати, інтерпретувати їх та підготувати рекомендації.

Тема 5. Формування соціально-психологічного клімату організації

Питання до семінарського заняття

1. Поняття соціально-психологічного клімату. Фактори, що впливають на формування сприятливого соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.

2. Показники соціально-психологічного клімату.

3. Роль особистості керівника в стабілізації соціально-психологічного клімату.

4. Врахування індивідуальних потреб, мотивації та стимулювання трудової діяльності колективу державної служби як фактор оптимізації в ньому соціально-психологічного клімату.

Завдання до практичного заняття

1. Аналіз статті: Нечипоренко Л.С. Особистісна культура керівника як умова успіху його соціальної діяльності // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Збірник наукових праць / За ред. Л.Л.Товажнянського та О.Г.Романовського. - Випуск 1 (5). - Харків: НТУ (ХП), 2003. - С.274-278.

2. Психологія управління нововведеннями.

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів передбачає підготовку рефератів та інформаційних повідомлень; роботу з конспектами, методичними розробками, підручниками, посібниками, періодичною та монографічною науковою літературою з веденням записів або конспектуванням необхідного матеріалу; складання словника навчальної дисципліни; розробку тестових завдань та мультимедійних презентацій з тем навчальної дисципліни.

Теми реферативних та інформаційних повідомлень:

1. Зародження ідей психології управління в надрах філософії:

2. Розроблення ідей психології управління в межах соціології.

3. Формування психологічних знань в теорії управління. Основні школи наукового управління.

4. Проблеми стресу в діяльності керівника.

5. Професійний стрес. Модель професійного стресу за Л.М.Карамушкою.

6. Синдром «професійного вигорання» в управлінців.

7. Ортобіоз особистості керівника.

8. Психологія управління стресами у професійній діяльності керівника.

9. Поняття психологічного бар'єру при запровадженні нововведень. Види психологічних бар'єрів.

10. Етапи ефективного запровадження нововведень в організації.

11. Психологічна структура управління.

12. Поняття професіоналізму управлінської діяльності та професіоналізму

керівника.

13. Акмеологічний підхід до проблеми становлення особистості керівника професіоналом.

14. Актуальність морально-етичного чинника в управлінні.

15. Поняття професійної етики керівника.

16. Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності. Поняття «культури управління».

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні робота передбачає роботу підготовку наукових досліджень.

Тематика:

1. Становлення та розвиток вітчизняної психології управління.
2. Становлення та розвиток зарубіжної психології управління.
3. Перспективи розвитку психології управління.
4. Призначення, функції та види переговорів.
5. Особливості підготовки до переговорів.
6. Психологічна характеристика власне переговорного процесу.
7. Завершення переговорів та аналіз їх результатів.
8. Методи і тактики підготовки і ведення переговорного процесу
9. Особливості ділових розмов по телефону.
10. Поняття конфлікту в управлінні. Види конфліктів в управлінні.
11. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.
12. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів у сфері управління.
13. Форми та типи поведінки учасників управлінського процесу в конфлікті.
14. Методи подолання конфліктів в управлінні. Керівник як «третейський суддя» при вирішенні конфліктів персоналу.

7. Методи навчання та контролю

Словесні методи, інноваційні методи, наочні методи, практичні методи.

Поточний, проміжний та підсумковий контроль.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет, об'єкт та завдання психології управління.
2. Структура та функції психології управління. Основні поняття психології управління.
3. Взаємозв'язок психології управління з іншими галузями науки.
4. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
5. Методи прийняття управлінських рішень.
6. Керівник як об'єкт психологічних досліджень.
7. Мотиваційна сфера особистості керівника.
8. Управлінські ролі керівника.
9. Спільні та відмінні риси керівника та лідера.

10. Професійно важливі якості та риси керівника. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.
11. Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого та жіночого стилів управління.
12. Поняття стилю керівництва в психології управління. Психологічні підходи до аналізу стилю керівництва (підхід з позиції особистісних рис, поведінковий підхід, ситуаційний підхід).
13. Психологічні характеристики традиційних стилів керівництва. Психологічні характеристики сучасних стилів керівництва.
14. Поняття типу керівника у психології управління. Сучасні типи керівників.
15. Соціально-психологічні чинники формування стилю та типу керівника.
16. Поняття кар'єри. Види кар'єри. Механізми та стадії розвитку кар'єри.
17. Психологія управління кар'єрою.
18. Сутність, місце і роль організації в управлінні. Соціально-психологічні особливості організації.
19. Психологічна структура групи як елемента організації.
20. Психологічні особливості спільної діяльності в організації.
21. Конкурентоздатна команда як чинник ефективної управлінської діяльності.
22. Психологія відповідальності в організації.
23. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету.
24. Взаємозв'язок особливостей впливу керівника на підлеглих та стилю керівництва.
25. Психологія управління нововведеннями в організації.
26. Особливості європейської та вітчизняної моделей управління.
27. Порівняльна характеристика японської та американської систем управління.
28. Психологічні особливості планування як функції управління..
29. Специфіка, особливості та види управлінських рішень.
30. Стратегії і тактики прийняття управлінських рішень.
31. Психологічні основи організації діяльності як функції управління.
32. Мотивація як функція управління.
33. Соціально-психологічна функція управління.
34. Психологічні особливості контролю в організації як функції управління.
35. Комунікативна природа управління.
36. Комунікативний потенціал особистості керівника.
37. Соціально-психологічне середовище організації.
38. Складові ділового спілкування.
39. Вербальне та невербальне ділове спілкування. Організація робочого простору в кабінеті керівника.
40. Ділове спілкування як засіб управлінського впливу.
41. Культура спілкування як чинник ефективності управлінської діяльності.
42. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.
43. Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Завдання психології управління кадрами.
44. Психологічні аспекти планування кадрів. Чинники та етапи планування.

45. Психологічні основи добору кадрів.
46. Психологічні особливості проведення співбесіди при прийомі на роботу.
47. Особливості оцінки діяльності персоналу. Види оцінювання. Аналіз критеріїв оцінювання діяльності персоналу.
48. Психологічні особливості проектування освіти та навчання персоналу. Психологічні чинники ефективності навчання персоналу.
49. Комунікативна підготовка управлінських кадрів.
50. Реклама як соціально-економічне явище та психологічний феномен. Мотиви звернення до реклами.
51. Психологія реклами в організації. Принципи ефективної рекламної діяльності організації.
52. Психологія іміджу організації та керівника. Психологія формування індивідуального бренду керівника.
53. Просвітницька діяльність практичних психологів у сфері психології управління.
54. Діагностична та експертна діяльність практичних психологів щодо оптимізації процесу управління.
55. Прогнозування та профілактика як види діяльності практичних психологів в психології управління.
56. Особливості психокорекційної, психотерапевтичної роботи психолога в управлінні.
57. Поняття про психолого-управлінське консультування. Основні завдання соціально- психологічного консультування кадрів управління. Модель психологічного консультування керівників з проблем управління. Психолого-акмеологічне консультування.
58. Поняття про ділову гру. Особливості проведення ділових ігор для оптимізації діяльності керівників. Застосування рольових ігор для психологічної підготовки керівників.
59. Особливості використання соціально-психологічних тренінгів у процесі психологічної підготовки керівників.
60. Психодіагностичний інструментарій дослідження психолого-управлінських феноменів.

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	Екзамен	
Max 60%	Max 40%	Max 100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота

66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Кулініч І.О. Психологія управління: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 292 с.
2. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: Навч.посібник. - К.: УВПК Ексоб, 2000. – 512 с.
3. Мельник Л.П. Психологія управління: Курс лекцій. - К.: МАУП, 1999. – 176с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник. - К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Навчальна програма з курсу "Психологія управління" (для спеціальності "Психологія") //Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. - Вип. 10. - Ч. 2. - С. 223-246.
6. Основи психолого-управлінського консультування: Навчальний посібник / За наук. ред. Л.М.Карамушки. - К.: МАУП, 2002. – 136 с.
7. Пірен М.І. Конфлікти і управлінські ролі: соціально-психологічний аналіз. - К.: Вид- во УАДУ, 2000. – 200 с.
8. Психологія управління: Курс лекцій / Отв. ред. М.В.Удальцова. – Новосибірськ. – 150 с.
9. Психологія и этика делового общения: Учебник для вузов / Под. ред. В.Н. Лавриненко – М., 2001. – 326 с.
10. Розанова В.А. Психологія управління. Учебное пособие, изд. 2-е, перераб. И доп. - М.: Интел-Синтез, 2000. – 384 с.
11. Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки. - К.: Віта, 1996. – 130 с.
12. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. С.Д.Максименка, Л.М.Карамушки, Т.В.Зайчикової. - 2-е вид., перероб. та доповн. - К.: Міленіум, 2006. – 368 с.
13. Терещенко В.І. Організація і управління: Досвід США. - К.: Знання, 1990. – 48 с.
14. Тидор С.Н. Психологія управління: от личности к команде. - Петрозаводск: Периодика, 1997. – 256 с.
15. Третьяченко В.В. Колективні суб'єкти управління: формування, розвиток, психологічна підготовка. - К.: Стилос, 1997. – 585 с.
16. Тесты, деловые игры, тренинги в управлении персоналом: Учебник. - М.: Аспект Пресс, 2001. – 285 с.
17. Управленческое консультирование: В 2-х т. - Т.1.: Пер. с англ. - М., 1992. - 319 с.

18. Управленческое консультирование: В 2-х т. - Т.2.: Пер. с англ. - М., 1992. - 350 с.
19. Хруцкий Е.А. Организация проведения деловых игр: Учеб. пособие. - М.: Высш. школа, 1991. - 320 с.
20. Чуйко О.М. Методики і тести в психології управління: довідково-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Видавець В. Дяків, 2010. - 216 с.
21. Швалб Ю.М., Данчева В.О. Практична психологія в економіці та бізнесі. - К.: Лібра, 1998. - 270 с.
22. Шарухин А.П. Психология менеджмента: Учебное пособие. - СПб.: Речь, 2005. - 352 с.
23. Урбанович А.А. Психология управления: Учебное пособие. - Мн.: Харвест, 2007. - С. 332-349.

Додаткова література:

1. Бакирова Г.Х. Управление человеческими ресурсами. - СПб.: Речь, 2003. - 152 с.
2. Горшкова Е.Г. Управление карьерой: Руководство по ловле золотых рыбок. - СПб.: Речь, 2007. - 206 с.
3. Истратова О.Н. Справочник психолога-консультанта организации / О.Н.Истратова, Т.В.Эксакусто. - Изд. 2-е. - Ростов н/Д: Феникс, 2007. - 638 с.
4. Дубиненко Е.Н. Техники подбора персонала: Искусство находить лучших. - СПб.: Речь, 2007. - 169 с.
5. Карабин Т.В. Трудоголізм як різновид субстанційної залежності особистості// Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. - Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. - Вип.13. - Ч.2.- - с.100-107.
6. Коломинський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 286 с.
7. Ложкін В.Г., Сьомін С.В., Петровська Т.В., Кисельова О.Р. Конфлікти у сумісній діяльності. - К.: Сфера, 1995. - 95 с.
8. Максимов В.Е. Коучинг от А до Я. Возможно все. - СПб.: Речь, - 272 с.
9. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. завдений: В 3 кн. - Кн.3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. - 640 с.
10. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: розвиток та сучасні напрями досліджень// Вісник Прикарпатського університету. Економіка. - Івано-Франківськ: Плай, - С. 14 - 23.
11. Терещенко В.І. Організація і управління: Досвід США. - К.: Знання, 1990. - 48 с.
12. Тидор С.Н. Психология управления: от личности к команде. - Петрозаводск: Периодика, 1997. - 256 с.
13. Филиппов А.В. Работа с кадрами: психологический аспект. - М.: Экономика, 1990. - 168 с.
14. Ткач Р.В. Поняття професійної кар'єри у психології менеджменту, її види та динаміка розвитку // Режим доступу - http://www.bdpu.org/scientific_published/psychology_2_2005/15

11. Інформаційні ресурси

1. <http://psychlib.com.ua/>
2. <http://pidruchniki.ws>
3. www.koob.ru